

A close-up photograph of a person's hands carving a wooden spoon. The person is wearing a blue and white plaid shirt and a dark grey apron. They are using a chisel to shape a piece of light-colored wood on a dark, rough-textured log. Wood shavings are scattered on the log's surface. The background is slightly blurred, focusing attention on the hands and the carving process.

MAX BAINBRIDGE

HANDBOEK HOUTSNIJDEN

MODERNE GIDS VOOR HET SNIJDEN
VAN LEPELS, KOMMEN EN PLANKEN

FORTE CREATIEF

MAX BAINBRIDGE

HANDBOEK HOUTSNIJDEN

MODERNE GIDS VOOR HET SNIJDEN
VAN LEPELS, KOMMEN EN PLANKEN

 FORTE CREATIEF

INHOUD

Houtsnijden

- Inleiding, 6
- Hout verzamelen, 18
- Hout kiezen, 24
- Gereedschap, 32
- Grepen, 36

Projecten

- Eetlepel, 46
- Spatel, 52
- Pollepel, 60
- Botermes, 68
- Koffieschepje, 76
- Snijplank, 84
- Kaasplank, 90
- Eikenhouten kommetje, 98

Afwerking & onderhoud

- Facetteren, 106
 - Branden, 110
 - Zwart maken, 114
 - Schuren, 118
 - Bijenwas, 122
 - Onderhoud, 124
 - Messenfoedraal, 134
 - Adressen, 138
 - Woordenlijst, 139
 - Register, 140
 - Slotwoord, 142
-

bieden een andere omgeving, waarin je kunt ademen en nadenken. Ik heb het geluk dat ik dicht bij Epping Forest woon, een oud 2400 hectare groot bosgebied tussen noordoost-Londen en Essex. Ik kom er regelmatig, niet alleen om mijn voorraad inheems hardhout aan te vullen, maar ook om de drukte van het Londense leven te ontvluchten.

Omdat ik in een stedelijke omgeving woon, moest ik verschillende bronnen zien te vinden voor een duurzame en constante voorraad hout om mee te werken. Dat impliceert meer dan alleen op zoek gaan naar bossen en groene ruimten. In de loop der jaren heb ik niet alleen samengewerkt met boswachters, maar ook contacten gelegd met meubelmakers. Een relatie met andere ambachtslieden kan resulteren in een regelmatige levering van hardhout dat anders zou zijn verbrand of zou eindigen op de stort.

‘Je kunt bijna overal bruikbaar hout vinden.’

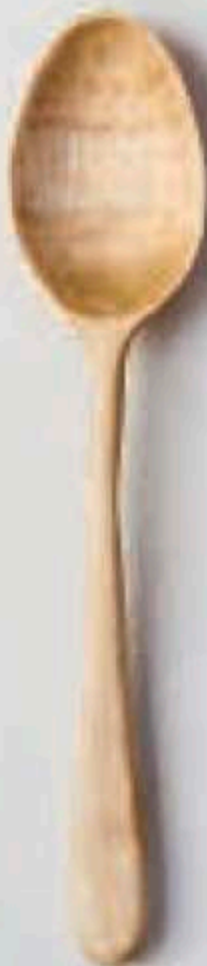
Een belangrijk aspect van mijn manier van werken is dat ik het nevenproduct van andermans bedrijf transformeer tot iets nuttigs. Ik vind het essentieel dat je inziet dat je bijna overal bruikbaar hout kunt vinden. Zolang je het doet via de juiste kanalen en de tijd neemt om met mensen te praten, zijn die meestal graag bereid je te helpen. Of je nu woont in een grote stad of in een klein dorp, alle informatie in dit boek is even waardevol en nuttig. De informatie stelt je in staat te ontdekken wat bruikbaar is en waar je het kunt vinden.

Plezier hebben in wat ik doe, is voor mij het allerbelangrijkst. Soms is houtsnijden echt zwaar werk. Dan komt je project in een stadium waarin het bijzonder lastig is of stroef gaat. Op zulke momenten houd ik even pauze en maak een kop thee. Het is veel productiever even te stoppen en een oplossing te bedenken dan door te gaan en gefrustreerd te raken. Ik heb door schade en schande geleerd dat doorploeteren vaak leidt tot domme fouten of zelfs verwondingen. Gezondheid en veiligheid neem ik erg serieus, en met enkele simpele controles en voorzorgsmaatregelen

1

EETLEPEL

Een eetlepel van zilverberk

De eetlepel is in de loop van de geschiedenis gemaakt in allerlei vormen en maten. Hij is een van de meest praktische lepels die ik maak en wordt waarschijnlijk het meest gebruikt. Toch blijft hij door zijn eenvoud en vorm een van de sierlijkste. Met elke lepel die ik maakte, heeft de vorm zich ontwikkeld, door de vorm en afmeting van de lepelschep (ook wel 'bak' genoemd) en lepelsteel aan te passen. Al deze aanpassingen hebben geresulteerd in een lepel die heel prettig is om mee te eten doordat hij de juiste afmetingen en balans heeft. Het is de bedoeling dat je een lepel maakt die bij je past en die je dagelijks met veel plezier gebruikt.

Nodig:

bijl
 moker (een stuk hout is ook goed)
 potlood
 sjabloon (karton/papier)
 lepelmes
 recht mes
 schuurpapier
 doek
 bijenwas

Hout:

zilverberk

Het is voor elk project heel belangrijk dat je het juiste stuk hout kiest. Voor dit project gebruik ik zilverberk. Deze fantastisch veelzijdige houtsoort is goed om mee te beginnen. Neem een tak met zo min mogelijk knoesten, zodat je genoeg egaal bruikbaar hout hebt als het houtblok is gekleefd.

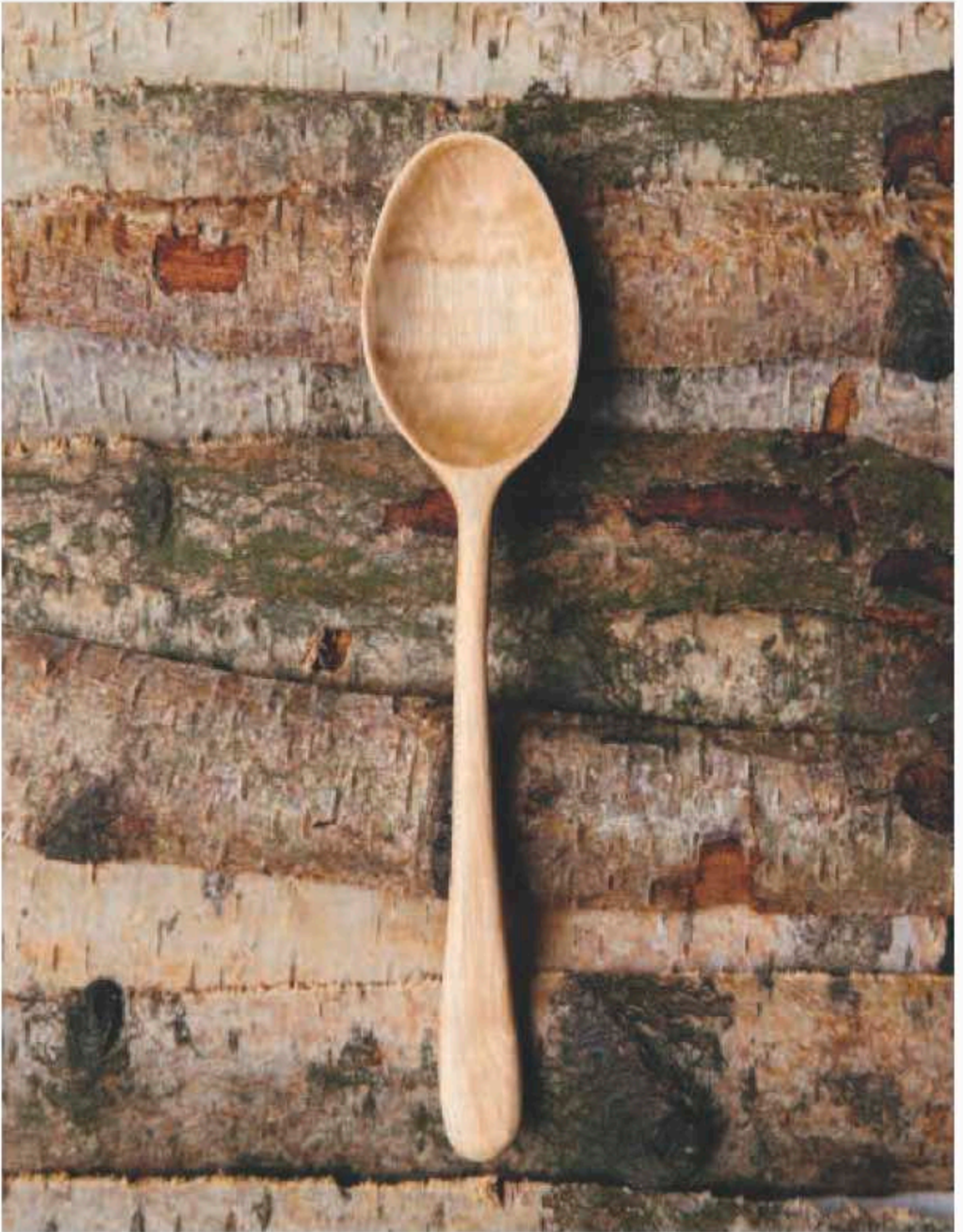
Leg de berkenstam op een stabiel hakblok (een grote ronde stam is prima). Zet nu de bijl precies in het midden van het uiteinde van het stuk hout. Geef er een klap op met de moker, maar let op dat je de achterkant van de bijlkop raakt en niet de steel.

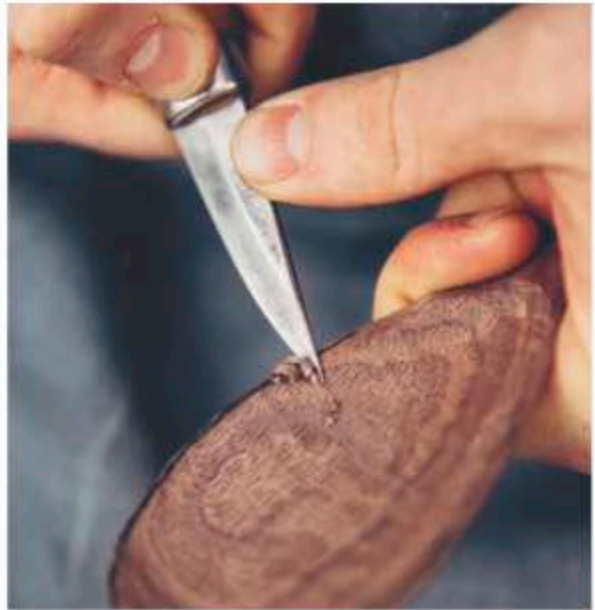

6 Als je de vorm hebt verfijnd en tevreden bent over de balans en vorm van de lepel, kun je gaan schuren. Het enige waaraan je daarbij moet denken, is dat je altijd met de nerf mee schuurt. Zo krijg je een zijdezachte afwerking en voorkom je krasen die ontstaan als je tegen de nerf in schuurt en die er moeilijk uit gaan. Werk van grove naar fijne korrel: begin met schuurpapier korrel 120 en eindig met korrel 320, tot je tevreden bent over de afwerking.

7 Breng een royale laag bijenwas aan met een schone doek en laat de olie een nacht intrekken. De volgende ochtend wrijf je de lepel rondom heel goed op om restanten was in de lepel te werken en het oppervlak te polijsten.

6 Nu kun je de vorm van de achterkant van de schep en de schouders verfijnen. Gebruik het rechte mes en een combinatie van de duwbeweging en detailsnede. Haal steeds overtollig hout weg tot je tevreden bent over de dikte van de schep en de overgang naar de schouders.

7 Het is raadzaam wat tijd te nemen voor de detailsnede om de lepel een gelijkmatige rand te geven. Zorg dat die rondom overal even dik is. Dit maakt schuren een stuk gemakkelijker omdat je geen overtollig hout hoeft weg te schuren.

8

EIKENHOUTEN KOMMETJE

Een kleine kom van groen eikenhout

Dit project is een prima manier om kommen te leren maken. Ik ben zowel houtdraaiër als houtsnijder, en het maken van kommen, potten en kannen is echt een passie van me. Een kom snijden gaat in principe net zo als een kom draaien, maar de resultaten verschillen. Dat kan komen door de tijd die erin gaat zitten of doordat het effect van elke snede te zien is. Door bij dit project een kom te snijden leer je hoe je moet omgaan met gutsen, die een goede aanvulling op je gereedschapsset zijn.

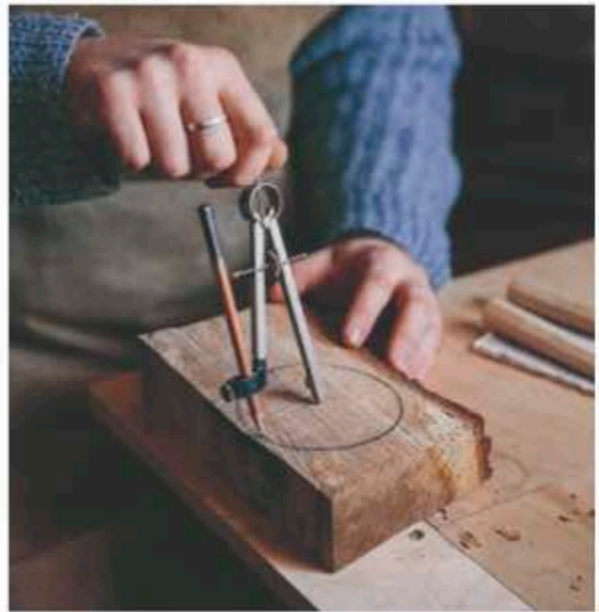
Nodig:

passer
 potlood
 lijmkleem
 guts van 10 mm
 guts van 6 mm
 decoupeerzaag
 recht mes
 lepelmes
 schuurpapier
 doek
 bijenwas

Hout:

groen eiken

Eikenhout is geweldig veelzijdig. Groen eiken kun je gemakkelijk bewerken met handgereedschap, terwijl gedroogd eiken enorm sterk is. Ik leg uit hoe je bij dit project moet werken met groen hout, maar je kunt ook droog zaagafval of gebruikt hout nemen. Ik gebruik hier groen hout omdat dat gemakkelijker te bewerken is met gutsen, dus probeer een vers gezaagde tak te bemachtigen.

Teken eerst met een passer de omtrek van de kom af. Het formaat van de kom wordt bepaald door dat van het stuk hout. Ik gebruik een stuk groen eiken dat ik met een kettingzaag uit een boomstam heb gezaagd, maar je kunt ook een kleinere tak in tweeën splijten met een bijl.

HANDBOEK HOUTSNIJDEN –
MODERNE GIDS VOOR HET SNIJDEN
VAN LEPELS, KOMMEN EN PLANKEN

Iedereen kan houtbewerken. Je hebt alleen een technische basis nodig en de wil het te leren. Met een paar eenvoudige stukken gereedschap laat Max Bainbridge zien hoe je lepels, spatels, botermessen, snijplanken en kommen kunt maken. Al die objecten zijn zowel mooi om te zien als praktisch in gebruik.

Bij elk project staan stap-voor-stapfoto's, en verder vind je in het boek informatie over het verzamelen van hout, hoe je het gereedschap moet vasthouden en gebruiken, en diverse technieken om de voorwerpen perfect af te werken. Je leert hoe je hout het best kunt schuren, het zwart kunt kleuren, kunt branden en textuur kunt geven, maar ook hoe je het in de was moet zetten. Of je nu veel of weinig ervaring hebt, dit boek zal je inspireren iets te maken waarop je echt trots zult zijn.

ISBN 978-94-6250-155-3

www.fortecreatief.nl